

ONTGROEI EN TRANSFORMATIE VAN HET VOEDSEL- SYSTEEM

Een workshop toolkit

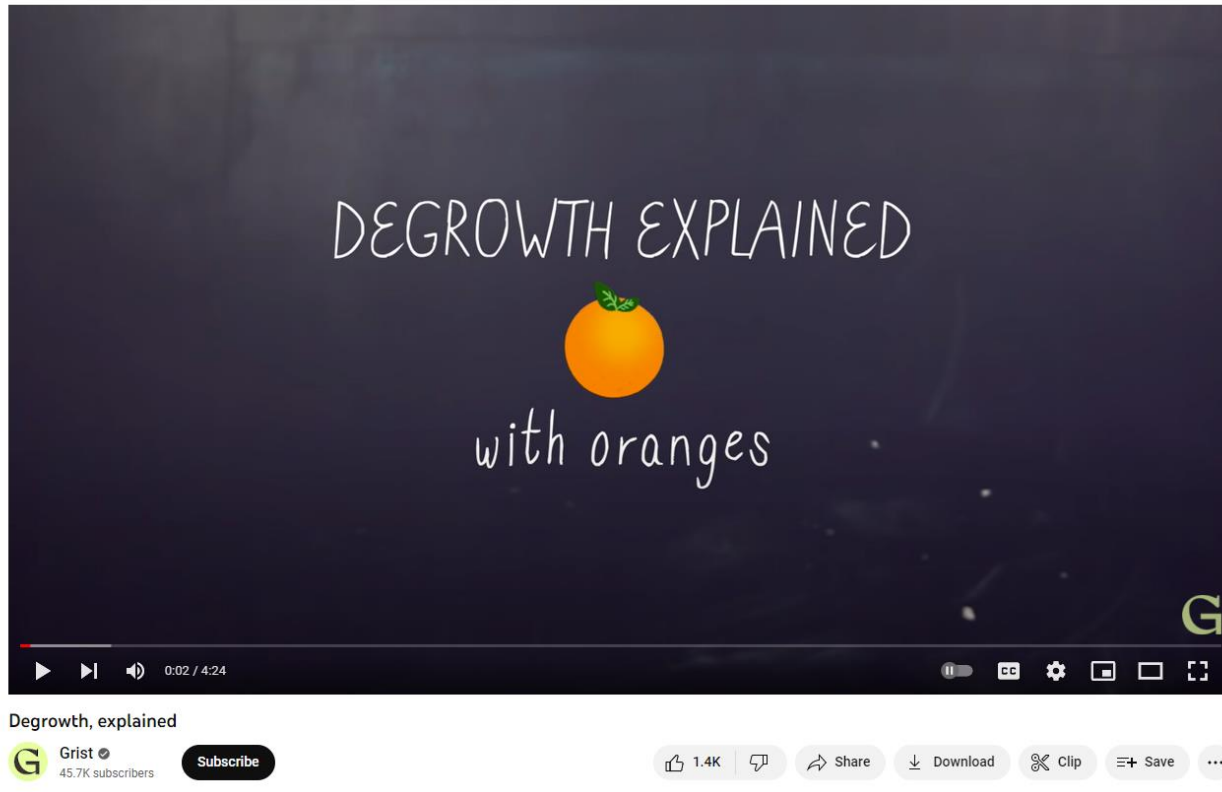
Wat houdt ontgroei volgens jou in?

Wie is er bekend met ontgroei?

Ontgroei is de nederlandse vertaling voor 'degrowth'.

Laten we luisteren...

<https://www.youtube.com/watch?v=0MXP2E09dJQ>

Ontgroeï: visie en kritiek

Ontgroeï is

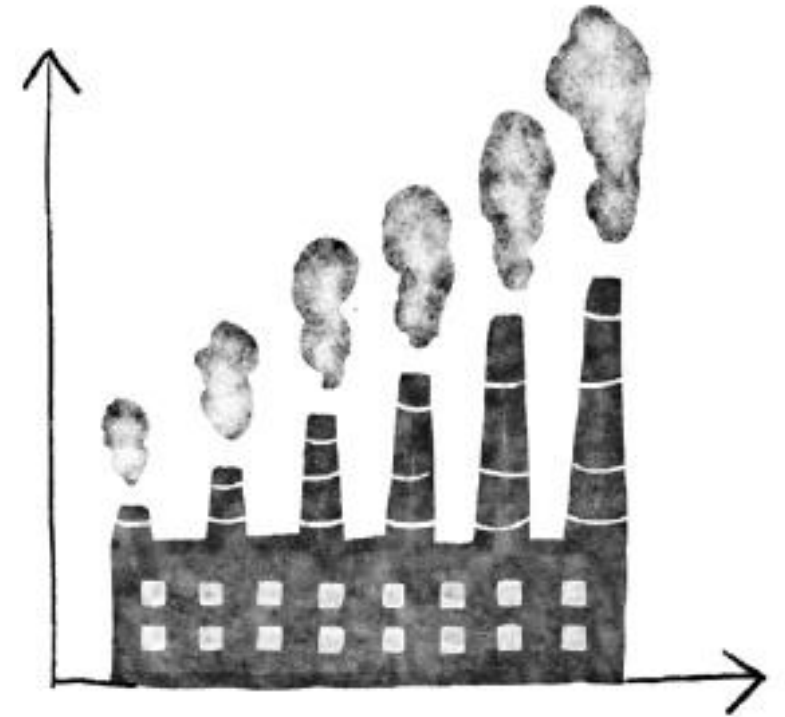
- (1) een hoopvolle, positieve visie voor toekomstige samenlevingen en
- (2) gebaseerd op een kritiek op het primaat van economische groei.

"Economische groei zonder vernietiging van de natuur is een illusie ... om deze reden moeten geïndustrialiseerde landen op een eerlijke manier hun productie- en consumptieniveau terugschalen; [...] voorstanders van ontgroeï zijn fundamenteel kritisch over groei, kapitalisme en industrialisme, willen andere vormen van dominantie overwinnen en bepleiten een radicale hervorming van geïndustrialiseerde economieën." (Vertaald naar het Nederlands vanuit The Future is Degrowth, Matthias Schmelzer, Andrea Vetter en Aaron Vansintjan, pagina 17.)

Economische groei: ideologie van kapitalistische samenlevingen

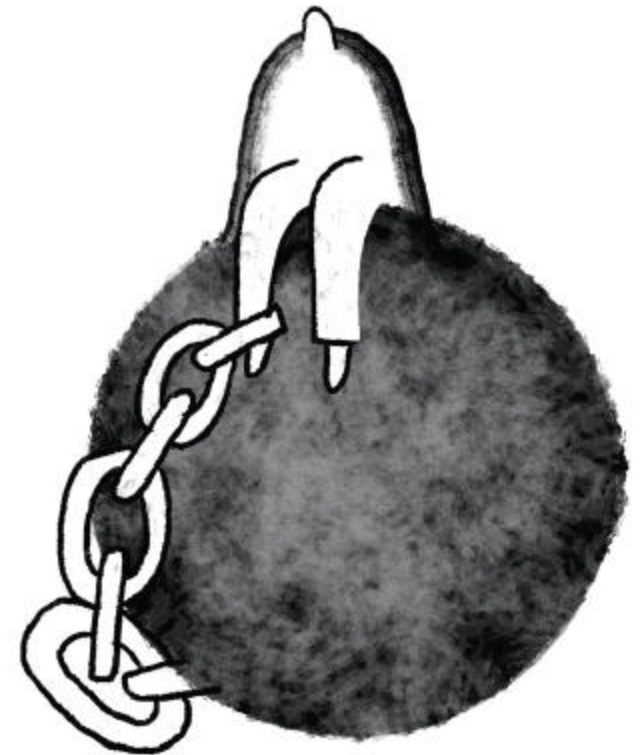
- Economische groei kan niet los worden gezien van het verbruik van hulpbronnen en is dus niet verenigbaar met sociale rechtvaardigheid, milieurechtvaardigheid en klimaatbescherming.
- Groei is gebaseerd op de exploitatie van het milieu (hulpbronnen), uitbuiting van mensen (arbeid) en de privatisering van wat vroeger gemeenschappelijke of publieke goederen en diensten waren, en waarvan slechts een kleine groep profiteert.
- Dit heeft de volgende consequenties: wereldwijde sociale ongelijkheid, ecologische crises en de vernietiging van onze bestaansmiddelen.
- Dit streven naar eeuwigdurende economische groei is geworteld in de ideologie en werkingsprincipes van kapitalistische *samenlevingen* (niet alleen de *economie*).

Dominante waarden en machtsverhoudingen ter discussie stellen

De ontgroeibeweging moedigt ons aan om de dominante waarde- en machtsverhoudingen in onze samenleving ter discussie te stellen, bijvoorbeeld...

- de centrale rol van de principes zoals van efficiëntie, winstmaximalisatie, massaproductie of individualisme;
- zaken die momenteel buiten het democratische besluitvormingsprocessen worden gehouden;
- het heilige karakter van privébezit;
- het vasthouden aan hiërarchische, koloniale en patriarchale structuren;
- ideeën over westerse superioriteit;
- welk soort werk of activiteit welke mate van 'respect' krijgt' of beloning oplevert;
- welke belangen voorrang krijgen en beschermd worden (en welke niet).

Economische groei en (neo)koloniale uitbuiting

“Ontgroei in het Noorden betekent een proces van dekolonisatie in het Zuiden, voor zover het gemeenschappen in het Zuiden bevrijdt van de druk van kolonisatie en materieel extractivisme”.

Vertaald naar het Nederlands vanuit What does degrowth mean? (Hickel 2020), What does degrowth mean?

De ontgroeibeweging richt zijn kritiek specifiek op het globale noorden

- Het overgrote deel van de milieuvernietiging wordt veroorzaakt door het overmatige verbruik van hulpbronnen en energie in het globale noorden, waarvan de gevolgen voornamelijk worden gedragen door het globale zuiden;
- Consumptie en welvaart in het globale noorden zijn voornamelijk gebaseerd op de exploitatie van (gedwongen goedkope) hulpbronnen en arbeid in het globale zuiden.

Ontgroei moet zijn gebaseerd op dekolonisatie: Solidariteit met politieke bewegingen van het globale zuiden die pleiten voor een breuk met neokoloniale afhankelijkheden en een zelfbepaalde ontwikkeling van het globale zuiden (vaak ook verbonden met een afwijzing van eurocentrische, koloniale ontwikkelingsindicatoren zoals het bbp en een focus op doelen zoals 'het goede leven/buen vivir').

Ontgroeï: voor een goed leven voor iedereen binnen planetaire grenzen

Vereisten:

- **Een reductie** van dat wat het leven op onze planeet verwoest en sociale rechtvaardigheid ondermijnt; een krimp van productie en consumptie in het globale noorden en een breuk met eurocentrische, koloniale opvattingen over 'ontwikkeling' en vooruitgang
- **Een uitbreiding** van dat wat het leven op onze planeet in stand houdt en sociale rechtvaardigheid bevordert; prioriteit geeft aan principes en waarden zoals solidariteit, duurzaamheid, toereikendheid, rechtvaardigheid, samenwerking en zorgzaamheid
- De **herverdeling** van rijkdom binnen landen en regio's en tussen het globale noorden en het globale zuiden

Dit impliceert een politiek daadkracht om tot een radicale omvorming van de samenleving te komen

ONTGROEI EN TRANSFORMATIE VAN HET VOEDSELSTEEM

Deze workshop is ontwikkeld in het kader van het UNMAKING-project van de Universiteit Utrecht (<https://unmaking.sites.uu.nl>).

Ontworpen door www.bomburo.com

